

نگرش معلمان پیمانی نسبت به کنترل دانش آموزان در مقایسه با معلمان با تجربه

میرمحمد سید عباس زاده

دانشگاه ارومیه

چکیده:

کنترل دانش آموزان، یکی از مسائل مهم مدیریت کلاس می باشد که همه ی معلمان با آن مواجه هستند. چگونگی نگرش معلمان پیمانی و یا معلمان جدید الاستخدام در باره ی کنترل دانش آموزان در مقایسه با معلمان با تجربه، سوالی است که این مقاله در صدد جوابگویی به آن می باشد. همچنین، این مقاله در صدد برآمده است که رابطه ی میان نگرش معلمان را در خصوص کنترل کلاس با خصوصیات معلمان، نظیر جنس و تحصیلات آنان پیدا کند. پژوهش حاضر، بین گروههای مختلف معلمان که دارای روش کنترل مشخصی هستند و نیز معلمان مردوزن، تفاوت معنی داری را نشان داد. در پایان مقاله، پیشنهادهایی نیز در این خصوص ارائه شده است.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

مقدمه:

وظیفه ی معلمان در گذشته، عبارت بود از انتقال معلوماتی ثابت و غیرقابل تغییر به دانش آموزان، دانش آموزانی که در مقابل معلمان، تنها به عنوان پذیرندگان صرف بودند. با افزایش فهم انسان، از چگونگی تشکیل معلومات در ذهن افراد، و کاربردهای آن در آموزش و پرورش نظیرمدارس آزاد^۱، رابطه ی سنتی بین معلم و دانش آموز زیر سوال برده شد. در خلال دو دهه ی گذشته و به طور اخص از سالهای میانی ۱۹۶۰،

بسیاری از مربیان به شرکت فعال دانش آموزان در یادگیری تأکید ورزیدند از طرف دیگر، برخی از محققان نظیر «بارنز»^۲، «فلندرز»^۳ و «گاتن»^۴، محیط کلاس معلم- محور^۵ را به خوبی توصیف نمودند. تا این که، در حال حاضر، تمایل عمومی در جهت رابطه‌ی دو جانبه و متقابل بین معلم و دانش آموز پدید آمد که نقش معلم در آن، عبارت از راهنمایی، هدایت و رهبری فراگرد یادگیری دانش آموزان است. خلاصه این که، «تا رابطه‌ی معلم و شاگرد، بدین گونه تحول نیابد تعلیم و تربیت آزاد و همگانی اصیل تحقق نمی پذیرد»^۷

سوالی که در پیش روست این است که آیا معلمان- اعم از مرد وزن- در برخورد با دانش آموزان، واقعاً از يك روش مشخصی پیروی می کنند؟ آیا روش کنترل معلمان پیمانی (یا جدید الاستخدام) با معلمان با تجربه تفاوت دارد؟ و در این صورت چه خصوصیات دیگری این معلمان را متمایز می سازد؟

ضرورت تحقیق

شکی نیست که ایجاد نوعی نظم و انضباط در کلاس درس، مقدمه پیش و شرط لازم برای آموزش و یادگیری است بنابراین همی معلمان در صدد بر می آیند که دانش آموزان خود را به «نوعی» کنترل کرده و نظم و انضباط را در کلاس خود برقرار نمایند، برخی با درستی و خود رایی و برخی با سلایمت و هم رایی با دانش آموزان. اگر در کلاسی نظم و انضباط وجود نداشته باشد، فرض اکثر مدیران مدارس و مسوولان آموزش و پرورش بر این است که معلم نتوانسته است دانش آموزان کلاس را کنترل کند بنابراین معلم خوبی نیست^۸. و اگر معلم بتواند دانش آموزان خود را کنترل کند تصور عمومی بر این است که دانش آموزان وی توفیق بیشتری در امر یادگیری خواهند داشت بنابراین معلم خوبی است. از این رو واضح است که کنترل دانش آموزان در کلاس حائز اهمیت است ولی مهمتر از آن این است که چه نوع از روشهای کنترل کلاس نسبت به دیگر روشها ارجحیت دارد؟ آیا معلمان جدید الاستخدام و یا تازه کار به جای یادگیری روش کنترل دانش آموزان از طریق آزمایش و خطا، می توانند از معلمان با تجربه بیاموزند؟ یعنی از روشهای کنترل آنان استفاده نمایند؟ در این تحقیق سعی شده است که روشهای کنترل کلاس معلمان پیمانی با معلمان با تجربه مقایسه شده و برای اخذ نتایج بیشتر در جهت روشن تر شدن موضوع، به منظور بهسازی روشهای کنترل همی معلمان، به ویژه معلمان تازه کار، خصوصیات دیگر آنان نیز مورد بررسی واقع شود.

به طور خلاصه، ارتباط دادن روش کنترل کلاس معلمان به اثربخش یا غیر اثربخش بودن معلمان از يك طرف، تشخیص روش کنترل کلاس معلمان با تجربه به عنوان معیاری معتبره روش کنترل اثربخش از طرف دیگر، و لزوم متوجه کردن معلمان جدید الاستخدام به روش صحیح کنترل کلاس، ضرورت این پژوهش را فراهم می آورد.

مروری بر نوشته های علمی

مدیریت کلاس هنوز هم به عنوان یکی از جنبه های دشوار تدریس تلقی شده و در نارضایتی معلمان و ترك شغل آنان نیز به عنوان عامل مهمی محسوب می شود^۹. برقراری کنترل و یا ایجاد نظم و انضباط در کلاس، به معنای عام عبارت است از اعمالی که به منظور ایجاد و نگهداری محیطی که برای کسب اهداف آموزشی مناسب است، به انجام برسد^{۱۰}. بنابراین مدیریت کلاس گرچه شرط کافی برای یادگیری دانش آموزان نیست ولی شرط لازم برای تدریس اثر بخش بوده و در موفقیت تحصیلی دانش آموزان به طور غیر مستقیم تأثیر دارد. با توجه به اهمیت کنترل کلاس، بسیاری از مریبان و نویسندگان در این خصوص اظهار نظر کرده و به روشهای کنترل دیکتاتوری، دموکراسی و یا معلم خود رأی و معلم راهبر، اشاره کرده اند که همه ی آنها را می توان در دو انتهایی يك پیوستار یعنی کنترل مستقیم^{۱۱} و کنترل غیر مستقیم^{۱۲} و یا کنترل قیمی^{۱۳} و کنترل انسانی^{۱۴} تصور نمود^{۱۵}. «معلم انسانی» به معلمی اشاره می کند که سعی دارد رابطه ی دوستانه با دانش آموزان برقرار کند. وی هر يك از دانش آموزان را منحصر به فرد تلقی کرده و بر آن اساس عمل می کند. وی خوشبین بوده و به خود ناظمی دانش آموزان اعتقاد دارد. قواعد و مقررات کلاس او، قابل انعطاف است و از این رو جو دموکراتیک در کلاس حاکم است. در چنین کلاسی بین معلم و دانش آموزان کانالهای ارتباط دو جانبه^{۱۶} وجود داشته و نیازهای دانش آموزان مورد تأکید می باشد، بدین ترتیب دانش آموزان در کلاس درس معلم «انسانی» به طور غیر مستقیم مورد کنترل قرار می گیرند. از طرف دیگر معلم «قیمی» معلمی است که دانش آموزان را بر اساس ظاهر، رفتار، و منزلت اجتماعی^{۱۷} والدین آنان کلیشه سازی^{۱۸} می کند رابطه ی وی با دانش آموزان بر اساس صمیمیت نیست. او بدبین بوده و همواره مراقب دانش آموزان است. در کلاس چنین معلمی، حکم فرمایی وجود دارد و حرف آخر هم، از آن معلم است. بدین ترتیب دانش آموزان در کلاس

درس معلم «قیمی»، به طور مستقیم تحت کنترل هستند^{۱۹}.

امروزه، بر خلاف آموزش و پرورش سنتی که طرفدار کنترل قیمی بود در بسیاری از نوشته های علمی به کنترل انسانی ارجحیت داده می شود زیرا که به نظر می رسد کنترل انسانی، به یادگیری عمقی، تغییر در رفتار، و رشد بیشتر شخصیت دانش آموزان منجر می شود. به طور کلی، متون علمی نشانگر این است که اگر به دانش آموزان اجازه داده شود که روش یادگیری مطلوب خود را انتخاب کرده و با سرعت مورد نظر خود کار کنند، یادگیری عمقی بیشتری خواهند داشت^{۲۰}، یعنی وضعیتی که با روش کنترل انسانی مطابقت بیشتری دارد. برقراری و حفظ نظم و انضباط در کلاس، برای معلمان پیمانی و همی معلمان تازه کار بر خلاف معلمان با تجربه، همواره توأم با تشویش و نگرانی است. معلمان با تجربه نسبت به معلمان تازه کار در باره ی کنترل کلاس، نگرانی کمتری دارند^{۲۱}. زیرا که روشهای اداره ی کلاس نه تنها از طریق یادگیری «راهبردهای رسمی» در طول دوران تحصیل تربیت معلم یا دبیری، بلکه به وسیله ی سنت معلمی و تجربه ی شخصی نیز شکل می گیرد^{۲۲}، که مستلزم زمان و تجربه بیشتر و البته کارآموزی ضمن خدمت می باشد. به طور کلی، روشهای کنترل کلاس معلمان مستقل از دانش آموزان آنان بوده و متأثر از عوامل زیادی است که با خصوصیات مشخص معلمان در تعامل هستند^{۲۳} که برخی از آنها در بالا نام برده شده شدند. برای مثال، برخی از مطالعات نشان داده اند که بین تجربه و یادگیری دانش آموزان^{۲۴}، اعتقاد معلمان به توانایی یادگیری دانش آموزان، پذیرش تفاوت های فردی دانش آموزان و انتظارات مثبت از آنان توسط معلمان و یادگیری دانش آموزان، رابطه ی مثبتی وجود دارد^{۲۵}. خود دانش آموزان هم عادت دارند که معلمان خود را با توجه به روش کنترل و اثر بخشی تدریس آنان بر اساس خصوصیات نظیر تجربه، جنس درجه ی علمی و ماده ی درسی، طبقه بندی کنند. حتی معلمان هم در صحبت های دوستانه ی خود از چنین طبقه بندی هایی نام می برند.

یکی از نکات مهم مربوط به روش کنترل کلاس، عبارت از جنس معلم است که در ارتباط با نقش جنسی^{۲۶} آنان، حائز اهمیت می باشد. صرف نظر از آمادگی رسمی معلمان توسط برنامه های تربیت معلم و تربیت دبیر، انتظارات جامعه از معلمان و دانش آموزان مرد و زن - نقش جنسی تاثیر زیادی بر چگونگی کنترل کردن معلمان و یا مورد کنترل واقع شدن دانش آموزان دارد که در ایجاد جو کلاس نیز سهیم است. برخی انتظارات

اجتماعی^{۲۷} از نقش جنسی مردورن، در کتابهای درسی منعکس هستند و در برخی از آنها از طریق خانواده، روابط غیر رسمی مردم، یا به وسیله‌ی رسانه‌های گروهی^{۲۸} در جامعه، به کودکان و در نتیجه به معلمان، که خود زمانی در زمره‌ی کودکان بوده‌اند انتقال داده می‌شوند انتظار فرمانداری^{۲۹} و اطاعت^{۳۰} از دختران و استقلال رأی و آزادی عمل از پسران در بعضی از خانواده‌ها، نه تنها رفتار آنها را در کلاس به عنوان دانش‌آموزان دختر و پسر تحت تأثیر قرار می‌دهد بلکه در بزرگ‌سالی به عنوان معلمان مرد و زن، بر روش کنترل کلاس آنان نیز تأثیر می‌گذارد.

روش تحقیق

این تحقیق در صدد بررسی فرضیه‌های زیر بود:

- ۱- بین روش کنترل کلاس معلمان پیمانی و معلمان با تجربه، تفاوت معنی‌داری وجود ندارد.
- ۲- بین روش کنترل کلاس معلمان مرد و زن، تفاوت معنی‌داری وجود ندارد.
- ۳- بین روش کنترل کلاس معلمان و سن، مدرک تحصیلی، معدل تحصیلی و ماده‌ی درسی آنان ارتباطی وجود ندارد. برای انجام این تحقیق، ۱۱۰ معلم پیمانی با ۲۰۵ معلم با تجربه در ۱۹ مدرسه که از بین ۱۱۲ مدرسه در شهرستان ارومیه به طور تصادفی انتخاب شده بودند، مورد مقایسه قرار گرفتند. برای جمع‌آوری داده‌های این تحقیق، پرسش‌نامه‌ی روش کنترل کلاس (PCI) به منظور تشخیص جهت‌گیری کنترل کلاس^{۳۱} معلمان که ضمیمه‌ی مقاله است، به همراه پرسشنامه‌ی اطلاعات در باره‌ی آنان، به کار برده شد. پرسشنامه‌ی روش کنترل معلمان دارای ضریب روایی ۹۱٪ و ۹۵٪ است که به ترتیب با استفاده از فرمول «پیرسن^{۳۲}» و «اسپرمن^{۳۳}» توسط سازندگان آن محاسبه شده است رویه‌ی بی‌کیفیت محاسبه‌ی اعتبار آن به وسیله‌ی آنان به کار رفته مبتنی بر قضاوت مدیران در مورد روش کنترل کلاس معلمان بوده و در سطح ۱٪ نیز معنی‌دار بوده است^{۳۴}.

روش کنترل معلمان پیمانی با روش کنترل معلمان با تجربه و معلمان مرد و زن، با استفاده از آزمون t مورد مقایسه قرار داده شد، سپس داده‌های مربوط به خصوصیات معلمان مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

داده ها و نتایج آنها در جداول ۱، ۲، ۳، ۴ منعکس است.

پرسش نامه های کنترل دانش آموزان که برای تشخیص نوع روش کنترل کلاس معلمان- قیمی (مستقیم) و انسانی (غیر مستقیم) - به کار گرفته شد متشکل از بیست سوال پنج مقیاسی است که به هریک از مقیاسها از چپ به راست به ترتیب ارزش عددی ۱ تا ۵ داده شده، و امتیازات هر پرسش نامه محاسبه گردید. مجموع امتیاز ۲۰ تا ۵۰ هر پرسشنامه که متعلق به يك معلم است- بیانگر روش کنترل کلاس انسانی و امتیاز ۵۱ تا ۱۰۰ هر پرسشنامه بیانگر روش کنترل کلاس قیمی است. به عبارت دیگر امتیاز يك پرسش نامه هر چه از ۵۰ کمتر باشد روش کنترل کلاس معلم مربوطه قیمی می باشد. بعد از محاسبه امتیاز همی پرسش نامه ها، دو گروه مورد مقایسه یعنی (۱) معلمان پیمانی با معلمان با تجربه، و (۲) معلمان مرد با معلمان زن جدا شده و آزمون t برای مقایسه ی آنها به کار برده شد.

جدول ۱- تعداد معلمان با روش کنترل کلاس قیمی و انسانی

مدرسه	قیمی			انسانی			جمع
	مرد	زن	جمع	مرد	زن	جمع	
معلمان پیمانی	۴۳	۲۷	۷۰	۱۵	۲۵	۴۰	۱۱۰
معلمان دبستان	۱۴	۶۹	۸۳	۱۱	۲۳	۳۴	۱۱۷
معلمان راهنمایی تحصیلی	۱۲	۱۹	۳۱	۱۵	۱۱	۲۶	۵۷
معلمان دبیرستانی	۱۹	۱۰	۱۹	۳	۹	۱۲	۳۱
جمع	۷۸	۱۲۵	۲۰۳	۴۴	۸۳	۱۱۲	۳۱۵

جدول ۲- خلاصه داده های پرسش نامه های کنترل کلاس معلمان

جنس معلمان	پیمانی		با تجربه		میانگین کل
	قیمی	انسانی	قیمی	انسانی	
زن	۷۳	۴۹	۷۱	۴۵	۵۹
مرد	۷۹	۴۷	۷۳	۴۱	۶۰

جدول ۳- نتایج آزمون بین میانگین های پرسشنامه کنترل کلاس معلمان

سطح معنی داری	آزمون	
./۰۵	۲/۲۳۹۰	معلمان پیمانی با تجربه
./۰۵	۲/۱۲۳۳	معلمان مرد و معلمان زن

معلمان و روشهای کنترل کلاس

جدول ۴- درصد آمار معلمان در رابطه با مختصات آنان به تفکیک مقاطع تحصیلی و روش کنترل کلاس

مدرسه	روش کنترل کلاس	جنس		گروه سنی تدریس	میزان تحصیلات	معدل تحصیلات	مواد مورد
		مرد	زن				
دبستان	مستقیم	۵۶	۷۵	۱ ۲ ۳ ۴	۱ ۲ ۳ ۴	۱ ۲ ۳ ۴	۱ ۲ ۳
	غیرمستقیم	۴۴	۲۵	۱ ۲ ۳ ۴	۱ ۲ ۳ ۴	۱ ۲ ۳ ۴	۱ ۲ ۳
راهنمایی تحصیلی	مستقیم	۴۴	۶۳	۱ ۲ ۳ ۴	۱ ۲ ۳ ۴	۱ ۲ ۳ ۴	۱ ۲ ۳
	غیرمستقیم	۵۶	۲۷	۱ ۲ ۳ ۴	۱ ۲ ۳ ۴	۱ ۲ ۳ ۴	۱ ۲ ۳
دبیرستان	مستقیم	۷۵	۵۳	۱ ۲ ۳ ۴	۱ ۲ ۳ ۴	۱ ۲ ۳ ۴	۱ ۲ ۳
	غیرمستقیم	۲۵	۴۷	۱ ۲ ۳ ۴	۱ ۲ ۳ ۴	۱ ۲ ۳ ۴	۱ ۲ ۳

گروه های سنی:	میزان تحصیلات:	معدل تحصیلات	مواد تدریس:
۱ = ۳۰ تا سال	۱ = دیپلم متوسطه	۱ = پایین تر از ۱۲/۹۹	۱ = علوم انسانی
۲ = ۳۱ تا ۴۰ سال	۲ = فوق دیپلم	۲ = ۱۴ تا ۱۵/۹۹	۲ = علوم تجربی و ریاضی
۳ = ۴۱ تا ۵۰ سال	۳ = لیسانس	۳ = ۱۶ تا ۱۷/۹۹	۳ = تمام مواد یا هر دو مورد فوق
۴ = ۵۱ به بالا		۴ = ۱۸ تا ۲۰	

یافته‌های این تحقیق عبارتند از:

۱- تفاوت بین روش کنترل کلاس معلمان پیمانی با روش کنترل کلاس معلمان با تجربه در سطح ۵٪ معنی دار است. معلمان پیمانی نسبت به معلمان با تجربه قیمی تر هستند، یعنی دانش آموزان خود را به طور مستقیم تری کنترل می‌کنند.

۲- تفاوت بین روش کنترل کلاس معلمان مرد با روش کنترل کلاس معلمان زن در سطح ۵٪ معنی دار است. معلمان با روش کنترل قیمی، قیمی تر بوده و معلمان مرد با روش کنترل انسانی در مقایسه با معلمان زن با روش کنترل انسانی، انسانی تر هستند.

۳- درصد بیشتری از معلمانی که دارای سن و تحصیلات بیشتر (مدرک تحصیلی بیشتر) می‌باشند نسبت به معلمانی که دارای سن و تحصیلات کمتری هستند، دارای روش کنترل کلاس انسانی می‌باشند. بین معدل و ماده‌ی درسی معلمان با روش کنترل کلاس آنان با وجود متفاوت بودن آن در گروه‌های مختلف معلمان، رابطه‌ی مشخصی مشاهده نشد یعنی درصد معلمانی که دارای معدل کمتر یا بیشتر بوده و یا مواد درسی آنان علوم انسانی و ریاضی و علوم می‌باشد به طور قابل ملاحظه‌ی متفاوت نیست (جدول ۴)

تجزیه و تحلیل یافته‌ها و نتیجه‌گیری

چنان که از یافته‌های تحقیق پیداست، معلمان پیمانی در مقایسه با معلمان با تجربه که دارای تجربه تدریس بیشتر و تحصیلات رسمی بیشتری هستند، دارای روش کنترل کلاس قیمی تر بوده و دانش آموزان خود را به طور مستقیم تر کنترل می‌کنند.

همچنین معلمان مرد با روش کنترل کلاس قیمی نسبت به معلمان زن با همین روش، قیمی تر بوده و معلمان مرد با روش کنترل کلاس انسانی نسبت به معلمان زن با همین روش، دارای روش کنترل کلاس انسانی تر می‌باشند. با توجه به نقش جنسی معلمان و نیز با توجه به تفاوت روش کنترل معلمان پیمانی با معلمان با تجربه، می‌توان چنین گفت که معلمان، هرچه با تجربه تر هستند از روش کنترل غیر مستقیم یا انسانی برای ایجاد نظم و انضباط در کلاس استفاده می‌کنند و همین معلمان با تجربه در صورت مرد بودن نسبت به معلمان زن دارای روش کنترل انسانی تری هستند. مضاف بر آن اگرچه برای تشخیص رابطه‌ی خصوصیات معلمان با روش کنترل آنان تحلیل آماری صورت نگرفته و فقط به استخراج درصدها بسنده شده

است (جدول ۴) و همچنین اگر چه درصد معلمان با معدل تحصیلی کمتر و یا بیشتر و نیز با توجه به ماده ی درسی آنان، نشان دهنده ی رابطه ی مشخصی نیست مع هذا وجود درصد بیشتر معلمان با روش کنترل انسانی که دارای تحصیلات و تجربه ی بیشتری هستند، به طور وضوح موید نتایج فوق می باشد، یعنی هرچه تحصیلات معلمان و تجارب آنان بیشتر است روش کنترل کلاس انسانی تری دارند.

نکته ی قابل توجه دیگر عبارت از این است که به نظر می رسد بافت فرهنگی و انتظارات اجتماعی و خانوادگی از نقش جنسی معلمان، موجب می شود که معلمان زن در ارتباط با روش کنترل کلاس، در موضع محافظه کارانه تری قرار بگیرند به همین جهت روش کنترل قیمی و یا انسانی آنان در مقایسه با روش کنترل قیمی و انسانی معلمان مرد، ضعیف تر می باشد و به عبارت دیگر معلمان مرد در هر دو حالت نسبت به معلمان زن شدیدتر عمل می کنند.

وبالآخره، اگرچه درصد معلمان علوم انسانی با روش کنترل انسانی نسبت به درصد معلمان ریاضی و علوم تجربی با همین روش کنترل بطور قابل ملاحظه یی زیادتر نیست، مع هذا باید توجه داشت که در صورت وجود تفاوت زیاد بین این دو در شرایط یکسان، خیلی موجه تر از عدم وجود این تفاوت می باشد. به بیان دیگر اگر درصد معلمان علوم انسانی در بین معلمان با کنترل کلاس انسانی و یا غیر مستقیم، بیشتر باشد، قاعدتاً باید به حساب رشته ی تحصیلی آنان که موجب و موید شناخت هرچه بیشتر دانش آموزان به عنوان «انسان»، پذیرش تفاوت های فردی آنان، تلاش برای تقویت حس کنترل درونی دانش آموزان در طول مسیر پرورشی و تربیتی آنان گذاشته شود که با روش کنترل انسانی ملازمت بیشتری دارد.

با توجه به نکات فوق می توان چنین گفت که دانشجو معلمان، بدون این که اطلاعات درستی در مورد کنترل کلاس داشته باشند و بدون این که گرایش و طرز تلقی صحیحی نسبت به کنترل دانش آموزان کسب کنند، برنامه های تربیت معلم و دبیری را تمام کرده و از مراکز مربوطه فارغ التحصیل می شوند به همین جهت غالب معلمان جدید الاستخدام با تهدید و ترساندن دانش آموزان (کنترل مستقیم) و در برخی مورد حتی با تنبیه بدنی آنان، سعی در برقراری نظم و انضباط در کلاس خود می کنند و با این وجود در حفظ کنترل حتی به همین معنای محدود و نادرست آن، با مشکل مواجه هستند. آنان باید بدانند که به جای اعمال کنترل

بیرونی^{۳۵} در کلاس درس، باید به ایجاد حس کنترل درونی^{۳۶} در دانش آموزان تلاش کنند^{۳۷}.

در خاتمه باید خاطر نشان ساخت که روش کنترل انسانی، نه صرفاً به خاطر قرابت لفظی آن با «انسانیت»

بلکه به خاطر هم سویی مفهوم آن با معنای صحیح تعلیم و تربیت - یعنی پرورش تمام جنبه های مختلف شخصیت دانش آموزان - باید مورد توجه بیشتری قرار گیرد. به عبارت دیگر، اگر قرار باشد دانش آموزانی خود کنترل، مسوول و آزاد داشته باشیم نه دانش آموزانی مطیع، فرمانبردار، ترسو و یا پرخاشگر که با روش کنترل قیمی و یا مستقیم ملازمت بیشتری درد - باید در کلاس درس هم چنان عمل کنیم، یعنی با برقراری روابط صمیمانه و محترمانه با دانش آموزان امکان دهیم که دانش آموزان در جو آزاد و عاری از ترس و تهدید معلم در کلاس - روش کنترل انسانی- مسیر رشد و تعالی خود را هر چه بهتر بپیمایند.

پیشنهاها:

- موارد زیر با استفاده از یافته ها و نتایج این تحقیق و نیز مطالب مطروحه در متن نوشته، پیشنهاد می شوند.
- ۱- موضوع روش کنترل دانش آموزان باید در ضمن برنامه های تربیت معلم و تربیت دبیر به دانشجوی معلمان تدریس شود تا این که آنان، به جای گرایش به روش کنترل انسانی در طول زمان نسبتاً بیشتر که به روش آزمایش و خطا صورت می گیرد، قبل از فراغت از تحصیل به درک درستی از آن نائل بیابند. برنامه های آمادگی معلمی باید مفاهیم، روشها و رویه های درست مدیریت کلاس را به دانشجوی معلمان ارائه کرده و آنان را از سوء تفاهات و برداشتهای عمومی، بر حذر دارند.^{۲۸}
 - ۲- با توجه به این که نقش جنسی دانش آموزان و معلمان و انتظارات مربوطه نظیر فرمانبرداری و اطاعت، استقلال رأی، آزادی عمل و نظایر آن با روش کنترل کلاس معلمان و نیز رفتار دانش آموزان در کلاس ارتباط دارد، مریان و معلمان باید با وقوف بیشتر بر این موضوع، در تنظیم و برقراری کنترل در کلاس خود به نحو مقتضی و شایسته اقدام نمایند.
 - ۳- برای تعیین و تشخیص رابطه ی میان روش کنترل کلاس معلمان و تغییر در رفتار دانش آموزان، تحقیقات بیشتری توسط محققان دیگر به انجام برسد.

بسمه تعالی

«پرسش نامه‌ی روش کنترل دانش آموزان»

در زیر، تعداد بیست جمله در مورد کنترل دانش آموزان ارائه شده است هدف عبارت از است آوردن اطلاعات در خصوص نگرش عملی معلمان و مربیان نسبت به این جملات است متوجه خواهید شد که سوالات طوری هستند که جواب صحیح و غلط برای آنها وجود ندارد. عقیده و نگرش روشن و صریح شما مورد نظر ماست. این یک تحقیق علمی است. جواب شما محرمانه باقی خواهد ماند و اسم هیچ فرد و یا مدرسه در این تحقیق آورده نخواهد شد.

لطفاً جواب خود را با قرار دادن علامت (X) در روی حرف ردیف مربوطه مشخص نمایید.

خیلی موافقم	موافقم	بی تفاوتم	مخالفم	خیلی مخالفم
الف	ب	ج	د	ه
۱- بهترین مدیران کسانی هستند که برای انضباط و کنترل دانش آموزان، قاطعانه از معلم حمایت بکنند.				
الف	ب	ج	د	ه
۲- معلمان (در صورت انتقاد دانش آموزان از روشهای تدریس آنان) باید در روشهای تدریس خود تجدیدنظر کرده و آنها را اصلاح نمایند.				
الف	ب	ج	د	ه
۳- احتمال دارد که معلمان تازه کار نتوانند در مورد دانش آموزان خود کنترل سفت و سختی داشته باشد.				
الف	ب	ج	د	ه
۴- اظهارات کنایه آمیز در مورد دانش آموزان بی انضباط، یک تکنیک انضباطی خوبی است.				

- الف ب ج د ه
 ۵- دانش آموزان معمولاً قادر نیستند که مشکلات خود را از طریق استدلال منطقی حل کنند.
- الف ب ج د ه
 ۶- بهتر است که دانش آموزان در گرد هم آییها، در صندلیهایی که از پیش برای آنها در نظر گرفته شده است بنشینند. (یعنی در صندلیهایی که برای هر کدام از آنها مشخصاً تعیین شده، نه هر صندلی و یا هر جایی که خودشان بخواهند).
- الف ب ج د ه
 ۷- نباید به دانش آموزان اجازه داد که بر خلاف اظهارات معلم در کلاس سخن گویند.
- الف ب ج د ه
 ۸- دانش آموزان باید در مورد هر موضوعی واقعیتهای زیادی را یاد بگیرند حتی اگر این واقعیتها کاربرد فوری نداشته باشد.
- الف ب ج د ه
 ۹- برنامه های مدارس باعث می شود که دانش آموزان وقت زیادی را صرف فعالیت های فوق برنامه بکنند و خیلی کم صرف آمادگی های علمی.
- الف ب ج د ه
 ۱۰- روابط دوستانه با دانش آموزان باعث می شود که آنها بیش از حد خودمانی بشوند (از این روابط دوستانه سوء استفاده بکنند).
- الف ب ج د ه
 ۱۱- برای دانش آموزان یادگیری اطاعت از قواعد مهمتر از یادگیری تصمیم گیری بوسیله خودشان است.

الف	ب	ج	د	ه	۱۲- گروههای دانش‌آموزان نباید در سیاست و مدیریت مدارس تأثیر زیادی داشته باشد.
الف	ب	ج	د	ه	۱۳- نمی‌توان به دانش‌آموزان اعتماد داشت که بدون سرپرستی بزرگترها با یکدیگر کار و فعالیت کنند.
الف	ب	ج	د	ه	۱۴- اگر دانش‌آموزی در مدرسه از کلمات زشت و رکیکی استفاده کند باید یک توهین اخلاقی تلقی شده و تنبیه شود.
الف	ب	ج	د	ه	۱۵- اگر دانش‌آموزان مجاز باشند که بدون اجازه به دستشویی بروند از این امتیاز سوء استفاده خواهند کرد.
الف	ب	ج	د	ه	۱۶- بعضی از دانش‌آموزان اویاشان جوان هستند و باید شایسته خودشان (شایسته اویاشان) با آنان رفتار کرد.
الف	ب	ج	د	ه	۱۷- غالباً ضروری است که به دانش‌آموزان یادآوری کرد که مقام و منزلت آنان درگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی مدرسه متفاوت از معلمین است.
الف	ب	ج	د	ه	۱۸- دانش‌آموزی که اموال مدرسه را خراب کند باید شدیداً تنبیه شود.
الف	ب	ج	د	ه	۱۹- دانش‌آموزان نمی‌توانند تفاوت بین آزادی و هرج و مرج را در کلاس درک کنند.
الف	ب	ج	د	ه	۲۰- رفتار بد دانش‌آموزان غالباً به این خاطر است که معلمین خود را بد جلوه دهند و با آنها را اذیت کنند.

★ پانوشتها:

- 1- Open school
- 2- Barns
- 3- Flanders
- 4- Gatton
- 5- Teacher- Centered
- 6- Hardwood, Doug(1989) The nature of teacher- pupil interaction in active tutorial work approach using interaction analysis to evaluate student- centered approaches, British Educational Research Journal, Vol. 15, No. 2., P.
- ۷- پتروفسکی، آرتور و دیگران، آموختن برای زیستن، ترجمه محمد قاضی و دیگران، تهران، انتشارات امیر کبیر، ۱۳۵۶، ص ۱۵۴ و ۱۵۵
- 8- Darking, Lindsey (1988) Calm before the form discipline. The Teacher, No. 9, June 13, PP. 20-21
- 9- Wolfgan, Ch.H, and Glickman, C.D.(1980) Solving disipline problems. Boston, Allyn and Bacon, In The relative severity of common chassroom management strategies. The student perspective. By Moshe Zeidner, British Journal of Educational Psychology, Vol. 58, 1988,PP .67-77.
- 10- Brophy, Jere (1988) Educating teachers a bout managing classrooms and students. Teaching and Teacher Education, Vol.4.No.1, PP. 1-18
- 11- Direct Control
- 12- Indirect Control
- 13- Custodial control
- 14- Humanistic Control
- 15- Willower, Donald J., Eldell, Terry L. and Hoy, Wayne K. (1967). The school and pupil control Ideology. The Pennsyvania State University Press No. 24.
- 16- Mutual communication channels
- 17- Social status
- 18- Stereotyping
- 19- Willower and Eldell, Ibid.
- 20- Hattie, John and Watkins, david (1988) Preferred classroom environment and approach to learning. British Journal of Educational Psychology Vol. 58, Part 3, PP. 345-349
- 21- Marso, N. Renald (1989) The influence of preservice training and teaching experience upon attitudes and concerns about learning, Teaching and Teacher Education, vol. 5, no. 1, PP. 33- 41.
- 22- Reilly, R.R. and Lewis, E. (1983) Intuition and personal experience. Educational Psychology. New York . Collier Macmillan, In: The relative serverity of common classroom managements strategies, the student perspective. By Moshe Zeider, Britsh Journal of Educational Psychology, Vol. 58, 1988, PP. 66- 77.

- 23- Zeidner, Moshe(1988) The relative severity of common classroom management strategies the students perspective . British Journal of Educational Psychology, Vol. 58, PP. 69 - 77.
- 24- Mwamenda, T.S. and Mwamenda, B. B.(1989) Teachers' characteristics and pupils's academic achievements in Botswana Primary education. International Journal of Educational Development. Vol. 9. No. 1, PP. 31- 42.
- 25- Marshal, H. Hermine (1988) In pirsult of learning - oriented classrooms. Teaching and teacher education , Vol. 14, No. 2. PP . 85- 95.
- 26- Sex role
- 27- Social expectations
- 28-Mass- media
- 29- Followership
- 30- Obedience
- 31- Class control orientation
- 32- Pearson
- 33- Spearman
- 34- Willower and Eidell, Ibid
- 35- External Control
- 36- Internal Control
- 37- Brophy, Jere (1988) Educating teachers about managing classrooms and students. Teaching and teacher education. vol. 4, No. 1, PP. 18
- 38- Brophy , Jere, Ibid.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

References

Bond, Jesse A.(1952) An analysis of observed traits of teachers who were rated superior in school discipline. The Journal of Educational Research, Vol. XVI

Brobhy, Jere(1988) Educating teachers about managing classrooms and students. Teaching and Teacher Education, vol. 4, No. 1, pp.1-18.

Darking , Lindsey (1988) Calm before the storm discipline. The Teacher, No.9, June 13. pp. 20-21

Harwood, Doug (1989) The nature of teacher- pupil interaction in active tutorial work approach, using interaction analysis to evaluate student centered approaches. British Research Journal, Vol. 15, No 2

Hattie, John and watlins, David (1988) Preferred classroom environment and approach to learning. British Journal of Educational psychology, Vol. 58. Part 3.pp. 345-349

Marshal, H. Hermine (1988) In pursuit of learning-oriented classrooms. Teaching and Teacher Education, Vol. 14, No.2,pp. 85-98

Marso, N. Renald (1989) The influence of preservice training and teaching experience upon attitudes and concerns about learning. Teaching and Teacher Education, Vol. 5, No.1, pp. 33-41.

Mwamwenda, T.S. and Mwamwenda, B.B. (1989) Teachers Characteristics and pupils academic achievements in Botswana primary education. International Journal of Educational Development, VOL.9, NO.1, pp.31-42

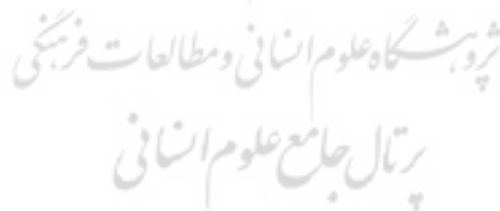
Petrofski, A.et al (1986) Learning for Living . Translated by Mohamad Ghazi and others, UNESCO publication, pp. 154-155

Reilly, R.R. and Lewis, E. (1986) Intuition and personal experience. Educational psychology. New York. Collier Macmillan. In "The relative severity of common classroom management strategies, the student perspective." By Moshe Zeidner, British Journal of Educational psychology, Vol. 58, 1988, pp. 66-77

Willower, Donald J., Eldell, Terry L. and Hoy, Wayne K. (1967). The School and pupil control Ideology. The Pennsylvania State University Press, No. 24

Wolfgang, Ch.H., and Gilckman, C.D. (1980) Solving discipline problems. Boston. Allyn and Bacon. In " The relative severity of common chassroom management startegies the student eprspective". By Moshe Zeidner, British Journal of Educational Psychology, Vol. 58, 1988, pp. 69-77

Zeidner, Moshe (1988) The relative severity of common classroom management strategies: the student's perspective. British Journal of Educational psychology, vol. 58, pp. 69- 77

پرو، شہسگاہ علوم انسانی و مطالعات فرہنگی
پرتال جامع علوم انسانی